

Iuliana Fîlfănescu
Mihaela Ivaşcu
Ofelia Boerescu
Adriana Hoaghea
Constantin Fîlfănescu
Cristian Hoaghea

MINISTERUL EDUCAȚIEI

Editura Paralela 45

Deșteaptă-te, române!

de Andrei Mureșanu

Deșteaptă-te, române, din somnul cel de moarte,
În care te-adânciră barbarii de tirani!
Acum ori niciodată, croiește-ți altă soarte,
La care să se-nchine și cruzii tăi dușmani!

Acum ori niciodată să dăm dovezi la lume
Că-n aste mâni mai curge un sânge de roman,
Și că-n a noastre piepturi păstrăm cu fală-un nume
Triumfător în lupte, un nume de Traian!

Priviți, mărețe umbre, Mihai, Ștefan, Corvine,
Româna națiune, ai voștri strănepoți,
Cu brațele armate, cu focul vostru-n vine,
„Viață-n libertate ori moarte!” strigă toți.

Preoți, cu crucea-n frunte! căci oastea e creștină,
Deviza-i libertate și scopul ei preasfânt.
Murim mai bine-n luptă, cu glorie deplină,
Decât să fim sclavi iarăși în vechiul nost' pământ!

Instrucțiunile de utilizare a manualului în format tipărit și digital

I. Principii ale arhitecturii manualului tipărit

- abordarea educațională centrată pe nevoile elevilor în societatea contemporană;
- activități ancorate în cotidian, care să ofere copiilor achiziții de calitate în domeniul comunicării, în contexte semnificative de învățare;
- elevii sunt stimulați să comunice autentic cu cei din jur, pentru a înțelege, prin intuiție, apoi prin reflecție, importanța de a-l asculta cu adevărat pe celălalt, de a fi atent la nevoile lui, de a empatiza și nu de a judeca;
- în privința textului scris, sunt urmărite patru direcții de ordonare a competențelor programei: identificarea de informații explicit formulate, realizarea de deducții simple, integrarea și interpretarea ideilor și a informațiilor, evaluarea critică a conținutului și a elementelor textuale.
- în privința producerii de mesaje orale și scris, accentele formative sunt puse pe valorizarea intereselor elevilor din perspectiva exprimării de idei, de păreri, de emoții pe tematici relevante pentru experiențele lor.

Organizarea conținuturilor

Unitățile de conținut ale manualului cuprind:

A. Lecții de predare-învățare, centrate în jurul unor texte literare sugestive.

- Pentru o mai eficientă parcurgere a conținuturilor unei lecții și pentru ca activitățile de învățare să fie motivante pentru copii, pe tot parcursul manualului elevii sunt însoțiți de un personaj-prieten și sfătuitor al lor: **BU**. Rolul lui este acela de a semnaliza distinct secvențele lecției:
 - **Bu îți explică:** cuvinte noi și explicarea înțelesului acestora;
 - **Provocările lui BU:** orientarea elevilor către descifrarea textului literar;
 - **BU a mai citit:** recomandări de lectură;
 - **BU și STEAM:** activități transdisciplinare;
 - **Descoperă cu BU:** abordarea domeniilor de conținut *Funcții ale limbii și Variabilitatea limbii și a comunicării în contexte diferite*;
 - **Exersează cu BU:** secvența aplicativă a lecției;
 - **Lucrează cu BU:** secvența de jocuri didactice, activități în perechi și în echipă;
 - **BU îți amintește:** consolidarea noțiunilor transmise în lecție;
 - **BU vrea să știe care este părerea ta:** provocarea copiilor la a comunica puncte de vedere personale, susținute de argumente.

În poiana lui Decembrie - LECȚIA 1

Fram, ursul polar

după Cezar Petrescu

• Târziu de tot, când închidea ochii, visul lui Fram era întotdeauna același. Era povestea îndrăgostitului putine și tulburii dintre-o copilărie depărtată pe care multă vreme o uitase. Totă printr-o osârmă. Era prietenul lor, favoritul lor până-și să le cîntărea dintr-o și bucuria în ochi. Parcă le înțelegea și necazurile. Acum, deodată, lumea aceea, foarte departe și de foarte mult timp, se deștepta în el. Venea de-acolo, de foarte departe și de foarte mult să-i amintea-se prin vis tot ce știau.

• **Ma înțai un întineric:** neplătut. • O noapte înghețată și umedă, într-o noapte de gheață. • **Acolo s-a născut Fram,** în însoala înconjurată de slăburi. S-a născut noaptea, iar noaptea durează acolo o jumătate de an. O jumătate de an nu mai răzare soarele. Se lipsește numai soarele pe cerul înghețat și cîntărea-lă luna. Dar de cele mai multe ori domonește o hăună adăscă, fiindcă luna și stelele sunt acoperite de nori, iar viscolul poartă zăpada în vîrețuri, bobotește, și chiatu, și gemu: alături tronone de ger și o spornă și o urgie de ție și zăbrălește pînă. Ca tot puii de urs, Fram s-a născut cu ochii lipiți. A făcut ochi de-alba după cîntă și după mîini.

• Dormea ghemuit la un colțu cald: blana ursului, care-l acopersea ca să-l apere de pîcăturițe frigului. Simțea cum îl spală cu limba și cum îl dezamădă cu laba. Cîntărea-lă, la deșteptare, se pomenea singur-singure. Ursușoala lipsea. Era plecată după mîncare. El nu le putea pricepe toate acestea. Deodată se trezea în întineric și în singurătate și gema și gema și gema, să se uite. Atunci se speria de propriul său glas. Să-lasă înfrîcșat și amădă, cu botul în pereche de gheață. În era frig. Adormea din nou pe jumătate degerat. Se trezea iarăși înaltăcit, cu un fel de bucurie și de fericire prin somn. Blana caldă era lăsată lîngă el, lîngă el însoala de țep și o labă moale și mîlăsoasă îl alina și îl apropia de pîmp. Începea să s-a întura făptura ca mare și bună care îl ocrotora. Începea și să-lîngă botul cu recunoștință. Dar ce să stăpăna și prostăi mai era!

• Nici nu și dădea seama cîntă gră și ție purta mama, că de geru se deșteptă de el și cum pleca să cante-vînat numai cînd o răzbea foamea.

• **Abia într-un târziu a făcut ochi.** Dar ochii nu au avut de văzut decît întineric și aer întineric. • O dată, numai o dată a văzut și el ceva minunat: O flăcărie mare palăbînd pe cer. O flăcărie mare, apoi un curcubeu. Era aurora boreală. Dar de unde să știe el ce însoamă? S-a însoamăntă și a

UNITATEA 4

Început să urle. Apoi lumina jaucă de pe cer s-a stins deodată. S-a întins iarăși întinericul negru. În pînă rău acum...

• Și prostul cum era, a cerorat că lumina a fugit de forța lui cînd l-a auzit urlând. Ar fi vrut să-l împărțeaască și mamei această ispravă, mormădind mîndrit. Dar mama avea alte griji.

• **Înfrînt cu întinericul,** pînă credea că așa e lumea, o noapte fără sfârșit. Cum nu văzuse încă lumina zilei și soarele, nu știa ce însoamă soare și ție. În pînă bună și viața aceea. Avea cine să-l plăsoasă. Lăpăte cald avea din belșug. Îi înghețau puțin țâlțele cînd mergea prea mult pe sol. Dar pielea urșică e grosă, fiindcă ei trăiesc pe gheață și pe zăpadă la capătul cel mai frîguros al pînăntăului.

• De la vreme, ursușoala a început să arate semne de neliniște. Se ridică și se dicea pînă la gura peșterii, să privească într-o singură parte. Venea însopt. Mai lăsa să treacă un timp și pleca din nou.

• Pînă se ținea după dăna. Abia mai târziu a înțeles ce aștepta. La marginea cerului, întinericul a început a se albiști, în partea unde se uita mereu ursușoala. Întăi numai o noapte mai puțin necăg. Numai o gema albiștea. Mai târziu, albiștea a început a se înosi. S-a ivit o dungă roșie. După o săptămână, s-a lăpt, s-a înaltat... și, după un timp, pînă a văzut o roată roșie, de fer.

• A început să urle într-acolo. • Dar lumina aceeași nu l-a mai aște de frică. Nu s-a stins. Dimpotrivă, s-a înaltat pe cer, și toate întinderile de gheață au început să scănteieze, înclă pe pînă în deuna ochii și nu a mai putut să privească. Numai după multă vreme a îndrăznit să se uite într-acolo, fără a mai mormăi.

• Așa a văzut el ținda oară soarele și luna. Soarele polar, care se arată mai mare decît oriunde pe lume și care nu are un timp de căteva luni.

• Și așa a început zăca cea lungă. • **Frigul nu s-a îmbălzăie îndată.** A trecut un timp, pînă cînd zăpore și gheața s-au ivit și pe sol, la o săptămână de vînt cald, venita de departe, dintr-o țară țări.

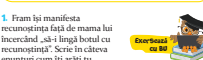
• Tîrziu întineric era abia și sclipitorie. Vărfurile mînturii de pe însoala lăcăsă ca ogîzine. • Departe, pe linia mării, plătuse alte ostroave urșice de gheață, se depărtau și se apropiu, se lipseau; făceau un pod singur și înfrînt; se albi dăc, cînd se uita într-acolo, vedea un gol mare și verde de apă. Acolo a zăcut el trebind, pe gheață plăturoasă, albe ursușoare cu pînă albitur. Toate acestea du pui. Numai el fusese singur.

În poiana lui Decembrie - LECȚIA 1

- BU îți explică**
- a) Unde se petrece acțiunea prezentată în text?
 - b) Care sunt personajele prezentate în text?
 - c) Cum este descrisă noaptea polară?
 - d) De ce era ursușoala neliniștată?
 - e) Cum este descrisă regiunea polară în timpul zilei polare?

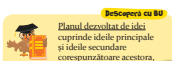

- Exersează cu BU**
1. Fram își manifesta recunoștința față de mama lui înfrîntul, să-lîngă botul cu recunoștință. Scrie în cîteva enunțuri cum își arăta tu recunoștința față de părinți.
 2. Autorul prezintă că Fram, țrîntă printr-o osârmă: era prietenul lor. Imaginează-ți că ursul polar a devenit și prietenul tău. Adresează-i cîteva întrebări despre locurile lui natale.
 3. Scrie un scurt text în care să descrii cum îți imaginezi tu că arată zăca polară. Pentru a te ajuta, reținește fragmentul în care este descrisă noaptea polară.

Planul dezvoltat de idei. Povestirea Scrisă a unui text de mică întinere după planul dezvoltat de idei.

Ideea principală	Ideea secundară (completări ale ideii principale)
1. Visul lui Fram era întotdeauna același.	• În visul său apărea povestea puținelor îndrăgostite dintre-o copilărie îndepărtată. • Într-o noapte de gheață, într-un întineric de neplătut, pe o însoală înconjurată de slăburi, s-a născut Fram.

Compară informațiile care apar în ideile principale din prima coloană cu informațiile care apar în adosa coloană. Ce observi?

Predicarea cu BU

Planul dezvoltat de idei cuprinde ideile principale și ideile secundare corepunzătoare acestora.

Încerci în echipă!

Se formează trei grupe de elevi. Fiecare grupă va scrie pe o coală de hîrtie cît mai multe cuvinte care le vin în minte cînd auz cuvîntele „Polar Bear”. Cîte un reprezentant al fiecărei grupe va prezenta lista în fața colegilor.

B. Lecție de recapitulare (**Recapitulează cu BU**), pornind dinspre domeniul de conținut *Textul* al programei școlare: Lecție de evaluare urmată de o secvență de ameliorare.

Ca modalități complementare de evaluare, în manual se regăesc: Portofoliul, Observația sistematică a comportamentului elevului, Proiectul și Investigația.

II. Principii ale arhitecturii manualului digital

- un plus de valoare cognitivă;
- rularea ușoară a conținutului;
- navigare consistentă, ce permite parcurgerea manualului și revenirea la activitatea de învățare precedentă;
- interfață organizată în funcție de standardele WCAG 2.1: inteligibilă, operabilă, perceptibilă, robustă;
- responsive web design;
- manualul digital este accesat printr-un fișier standar, de tipul index.html, aflat în rădăcina folder-ului;
- manualul poate fi utilizat în varianta standard a fiecărui browser;
- structura grafică a ecranelor este funcțională.

Tipuri de Activități Multimedia Interactive de Învățare (AMII)

AMII-urile introduse în manual sunt semnalate distinct pe tot parcursul acestuia după cum urmează:

AMII de tip static

Activarea acestui buton permite vizualizarea optimizată a secvenței din manual.

AMII de tip animat

Activarea acestui buton va permite vizualizarea unui filmuleț, pentru care poți controla începerea/pauzarea) prin butonul de Start/Pauză), volumul și maximizarea ecranului.

AMII de tip interactiv

Activarea acestui buton îți permite vizualizarea unor secvențe educaționale cu grad înalt de interactivitate, la finalul cărora primești un feedback imediat. Exercițiile marcate cu acest icon pot fi de tipul: „trage și plasează”, „bifează varianta corectă”, „asociază termenii din coloane”.

Asistență la utilizare

Utilizarea manualului digital este facilitată de Ajutorul de navigare: *Help general* și *Help contextual*.

UNITATEA 4

8. Citește enunțurile de mai jos. Precizează, pe spațiu punctat, ce denumesc cuvintele subliniate:

Regina a fost uimită de frumusețea prinzului.
()

Cu bucurie ei a reușit să o impresioneze pe regină.
()

Andrei practică atletismul din copilărie.
()

9. Asociază fiecărei imagini unul dintre cuvintele: tristete, bucurie, mirare, frid

BU și STEAM

Portofoliul lui BU!

Observă colajul din imaginea alăturată. Scrie lista materialelor folosite. Încercă să îl tu să realizezi un colaj cu tema *Frum, anul palar*.

Numărul substantivului

Substantivul are două numere:

- **numărul singular** – când denumește o singură ființă, un singur lucru, un singur fenomen etc.
- **numărul plural** – când denumește mai multe ființe, lucruri, fenomene etc.

Există substantive care au:

- **formă numai pentru singular**: sâmbăte, aur, muzăre, miere, unt, fotbal, lena, curaj, nemc etc.
- **formă numai pentru plural**: zori, iere, ochelari, tălăci, călăi etc.
- **aceeași formă pentru singular și plural**: ordei, îmbrăitoare, dansatoare, pronume, urici, nume, ochi, pui etc.

1. Scrie forma de plural a următoarelor substantive: *rau, basm, tren, copil, om, caț, palar, zădărnici, personaj*

2. Alăturează propoziții în care să introduci forma de singular a următoarelor substantive: *brazi, fluturi, nopți, ghetari, nopți*

3. Menționează numărul următoarelor substantive: *galerie, pixuri, îmbrătoare, nori, copii, lână*.

LECTURĂ – Recapitulare

În poiana lui Moș Decembrie!
după Maria Corman

Au fost odată doi băieți și o fată: Pănați, Mariana și Andrei. Când s-a născut Pănați, bunicii a sădit în grădiniță un cireș. Pentru Mariana a alătit un miel, iar la nașterea lui Andrei a adus un pui de brad.

Copiii și pomii creșteau sănătoși și vornici. Vara se bucurau de roadele cireșului și ale mărului, în timp ce iarna, pe când mărul și cireșul se arătau nepăsători sub glugile de zăpadă, bradul se înălța zi de zi mai semeț și mai strălucitor.

De cum deschidea ochii, Andrei fugea la geam să-l zărească, iar seara nu se culca înainte să-l sărutese. „Somn ușor!”

Înto o noapte de decembrie, când grădina scânteia în lumina lunii, Andrei se deșteptă cu gâmbul la brad. Alergă la fereastră și, ce să vezi? Brăduțu, înaltul cu cizme din blană de veverice, trecea prin zăpadă, evadând și drum spre poartă. Băiatul era să strige, să-l oprească, dar simți o molecă și se vâră înapoi în pat.

Dimineața, înălțul pătorea la locul său, de parcă nici nu s-ar fi clintit vreodată din grădiniță. În noaptea următoare, Andrei pândi, după perdea și, când îl văzu tropâind cu cizmele printre trestie, își întinse repede paltonul și fugi după el.

Brăduțul ajunsese pe cărarea spre munte cu mers vârtos și grabit. Urmele se vedeau bine, așa că Andrei nu se rătăci.

Ajunse la o poiană, unde erau adunate pășuni de brazi.

În partea de sus a poienii, pe o buturăș, stătea un moșneag cu barbă lungă, albă, care avea pe nas un covrig în locul ochelarilor și le deghina brazele o poveste.

— Andrei, vino la mine! Spune deodată moșneagului.

Andrei se uită de jur împrejur. Poiana se golise. Rămăseseră numai ei doi.

— Eu sunt Moș Decembrie, prietenul brazilor, și mi place să le spun povești. Spune-mi că ai și tu un brăduț în grădiniță și că ai venit aici pe urmele lui. Tie de ce îți drag brăduțul tău?

— Andrei îl privi sovăitor:

- Îl iubesc, pentru că e frumo!
- Ești un copil cuminte, mamează Moș Decembrie. Ai înțeles ceea ce mi place să îți spun. Unele lucruri trebuie să știi pentru frumusețea lor. Acum, vino, încăleacă pe buturăș, lângă mine, să te des-ască.
- Andrei sări pe buturăș. Abia atunci văzu că aceea era o sanie trasă de ușe vulpi tăcute și albe, care pomina la vale, spulberând zăpada într-un nor albăstrui.

Evaluare-Ameliorare

8. Citește cu atenție textul și răspunde la următoarele întrebări:

- Când se desfășoară întâmplările din acest text?
- Care sunt personajele prezentate în text?
- Cu ce colțuri merg cei doi frați?

9. Formulază ideea principală și ideile secundare pentru fragmentul marcat în text.

10. Identifică substantivele, apoi precizează felul, genul și numărul acestora, în enunțuri:

De sărbătorire Crăciunului, doi băieți porneau cu Sorena.

Serie forma de singular a următoarelor substantive: *copii, ninsori, dicționari, trenuri, legume, costume*.

Încercuiește substantivele la genul feminin din setea: *lemn, albină, bunie, oglinză, genă, obraz, scenă*.

Asociază fiecare denumire cu analiza gramaticală corectă:

<i>condurii</i>	substantiv comun, genul masculin, numărul singular
<i>inger</i>	substantiv comun, genul feminin, numărul singular
<i>zăpadă</i>	substantiv comun, genul neutru, numărul plural

Redactează un text creativ (o compunere), după următorul plan de idei:

- E prima zi a Crăciunului.
- Copii umbă cu colindul.
- Colindătorii, îmbrăcați în costume populare, primesc bucurios daruri.
- Măgii sărbătorilor de iarnă învație în linște și pace sufletelor tuturor.

1. Prezintă, într-un text de cinci-papte propoziții, emoția pe care colindătorii o produc în sufletele gazdelor.

Cuprins

Instrucțiuni de utilizare a manualului în format tipărit și digital	4	
Tabloul competențelor	10	
Bun venit în clasa a IV-a.....	11	
13 UNITATEA TEMATICĂ 1 – Cartea cu visuri		
<i>Întâia zi de școală, de Edmondo de Amicis</i>	14	1.1; 1.4; 1.5;
<i>Cuvântul, Sensul cuvintelor</i>	16	2.1; 2.3;
<i>Vorbirea eficientă</i>	17	3.1; 4.4.
<i>Scrierea unui text după un șir de ilustrații</i>	17	
<i>Mi s-a terminat caietul, de Mircea Sântimbreanu</i>	18	
<i>Semnele de punctuație</i>	20	
<i>Despărțirea în silabe. Sunetul. Litera. Vocale și consoane</i>	21	
<i>Dialogul</i>	22	
<i>Adjectivul</i>	22	
Lectură-Recapitulare	23	
Evaluare	26	
<i>Texte suport: Într-o poveste, de Marin Sorescu; Filipok, după Lev Tolstoi, Bobocul de trandafir, de Călin Gruia.</i>		
27 UNITATEA TEMATICĂ 2 – Alaiul toamnei		
<i>Ce te legeni, de Mihai Eminescu</i>	28	1.1; 1.4; 2.1;
<i>Textul liric. Strofa. Versul</i>	28	2.2; 2.4; 3.1;
<i>Verbul – reactualizare</i>	30	3.3; 3.4;
<i>Ciuboțelele ogarului, după Călin Gruia</i>	31	4.2; 4.4.
<i>Textul narativ</i>	33	
<i>Pronumele personal – reactualizare</i>	35	
Lectură – Recapitulare	36	
Evaluare	39	
Ameliorare	40	
<i>Texte suport: Cioc! cioc! cioc!, de Emil Gârleanu; Balada munților, de George Topîrceanu; Gânduri de toamnă, de Maria Comănescu.</i>		
41 UNITATEA TEMATICĂ 3 – Românii cu care ne mândrim		
<i>O vizită în atelierul lui Brâncuși (Dintr-un secol de viață)</i>		1.1; 1.2; 1.5;
<i>de Cella Delavrancea</i>	42	2.5; 3.3; 3.5;
<i>Semnele de punctuație: ghilimelele, punctele de suspensie</i>	44	3.6; 4.1; 4.4;
<i>Transformarea dialogului în povestire</i>	44	4.5.
<i>Povestirea scrisă a unor fragmente</i>	45	
<i>Povestirea scrisă a unui text de mică întindere după planul simplu de idei</i>	46	
<i>Factorii care pot perturba comunicarea</i>	46	

Verbul. Numărul și persoana verbului	46
Un compozitor român – Ciprian Porumbescu	48
Textul informativ	49
Cetatea Enisala	49
Timpurile verbului	50
Pronunțarea și scrierea corectă a unor verbe	51
Lectură – Recapitulare	52
Evaluare	55
Ameliorare	56
<i>Texte suport: Am fost și eu la Alba Iulia și am văzut Unirea cea Mare, de Dumitru Almaș; Un ostaș de-al lui Țepeș, povestire populară; Țara mea, de Otilia Cazimir.</i>	

57 UNITATEA TEMATICĂ 4 – În poiana lui Decembrie

Fram, ursul polar, după Cezar Petrescu	58	1.2; 1.4; 2.2; 2.4; 3.1; 3.2; 3.6; 4.2; 4.3; 4.4.
Planul dezvoltat de idei. Povestirea scrisă a unui text de mică întindere după planul dezvoltat de idei	60	
Substantivul. Felul substantivelor	62	
Numărul substantivului	63	
Substantivul. Genul substantivului	64	
Un cadou de la păpușa singuratică, după Dare Wright	65	
Părțile unui text creativ	67	
Textul creativ după un plan de idei	68	
Textul funcțional. Invitația	68	
Lectură – Recapitulare	69	
Evaluare	71	
Ameliorare	72	
<i>Texte suport: În poiana lui Moș Decembrie, după Marta Cozmin; Colindătorii, după Mihail Sadoveanu.</i>		

73 UNITATEA TEMATICĂ 5 – Frumusețea înțelepciunii

Dreptatea lui Cuza-Vodă, Din legendele românilor	74	1.4; 2.2; 3.1; 3.3; 3.4; 3.6; 4.1.
Dialogul în textul narativ	75	
Formularea de concluzii simple pe baza unui text dat	77	
Cinci pâini, de Ion Creangă	78	
Pronumele personal și alte forme ale acestuia	81	
Pronumele personal de politețe	82	
Lectură – Recapitulare	83	
Textul creativ cu început sau sfârșit dat	85	
Evaluare	86	
Ameliorare	86	
<i>Texte suport: Cele două broaște, adaptare din Povești nemuritoare asiatice; Cuiile, de Pop Simion.</i>		

87 UNITATEA TEMATICĂ 6 – Citim, explorăm, câștigăm

<i>Aventurile lui Habarnam și ale prietenilor săi, de Nikolai Nosov</i>	88	1.2; 2.3; 3.1;
<i>Adjectivul</i>	92	3.2; 3.4;
<i>Povestea ursului cafeniu, de Vladimir Colin</i>	93	4.1; 4.3; 4.4.
<i>Scrierea corectă a adjectivelor</i>	97	
Lectură – Recapitulare	98	
<i>Textul creativ în care se introduce dialogul</i>	100	
<i>Familia de cuvinte</i>	100	
<i>Prezentarea scrisă a unei activități</i>	100	
<i>Sensurile neobișnuite ale cuvintelor</i>	101	
Evaluare	102	
Ameliorare	102	
<i>Texte suport: Povestea anotimpului uitat, de Jonathan Swift; Micul prinț, de Antoine de Saint-Exupéry.</i>		

103 UNITATEA TEMATICĂ 7 – Pagini de primăvară

<i>Primăvara, de George Topîrceanu</i>	104	1.2; 2.2; 2.5;
<i>Poezia. Strofa. Versul</i>	105	3.3; 3.4; 4.1;
<i>Bunica din măr, de Mira Lobe</i>	106	4.3; 4.4; 4.5
<i>Descrierea literară de tip portret</i>	107	
<i>Cuvântul – parte de propoziție</i>	108	
<i>Predicatul</i>	108	
<i>Legenda ghiocelului, după Iulia Hașdeu</i>	110	
<i>Subiectul</i>	111	
<i>Propoziția simplă. Propoziția dezvoltată. Părțile principale și secundare de propoziție</i>	112	
Lectură – Recapitulare	113	
Evaluare	114	
Ameliorare	114	
<i>Texte suport: Cântec de leagăn, de Otilia Cazimir; Copila Soarelui, de Regina Maria a României.</i>		

115 UNITATEA TEMATICĂ 8 – Mesajele naturii

<i>Greierul și furnicile, de John Kersch-Baum, după Esop</i>	116	1.2; 1.4;
<i>Banda desenată</i>	118	2.2; 2.3; 2.4;
<i>Comunicarea nonverbală</i>	119	2.5; 3.2; 3.4;
<i>Formularea de solicitări formale și informale</i>	119	3.5; 4.1; 4.3;
<i>Stejarul, copacul rege, de Mihaela Radu</i>	120	4.5
<i>Cucul și puii săi, după Eugen Jianu</i>	122	
<i>Textul creativ liber</i>	124	
<i>Felurile propozițiilor</i>	125	

Lectură – Recapitulare	126
Evaluare	127
Ameliorare	128

Texte suport: Singur pe lume, de Hector Malot; Pânza Charlottei, de E.B. White.

129 UNITATEA TEMATICĂ 9 – Pe corabia inocenței

<i>Prâslea cel voinic și merele de aur, după Petre Ispirescu</i>	130	1.1; 1.4; 2.1;
<i>Personajul literar</i>	132	2.3; 3.1; 3.4;
<i>Descrierea personajelor</i>	133	4.1; 4.2; 4.4
<i>Ochi de lup, de Daniel Pennac</i>	134	
<i>Cartea poștală</i>	136	
<i>Mesajul text</i>	136	
<i>Legenda cireșelor, legendă populară românească</i>	137	
<i>Textul creativ în care se introduce dialogul</i>	139	
Lectură – Recapitulare	140	
Evaluare	142	
Ameliorare	142	

Texte suport: Singur pe lume, de Hector Malot; Șirul pierdut al timpului, de Paige Britt.

143 UNITATEA TEMATICĂ 10 – Vara cu parfum de vacanță

<i>Ocolul infinitului mic pornind de la nimic, după Marin Sorescu</i>	144	1.4; 2.2; 3.1;
<i>Planul simplu al localității. Harta</i>	146	3.2; 3.3; 4.1;
<i>Povestirea orală și scrisă a unei întâmplări trăite</i>	147	4.2; 4.5
<i>O scrisoare, de Ana Blandiana</i>	148	
<i>E-mailul</i>	150	
Lectură – Recapitulare	151	
Evaluare.....	153	
Ameliorare.....	154	

Texte suport: Aventurile lui Tom Sawyer, după Mark Twain; Vasilache, de Alex Moldovan.

Recapitulare finală	155
Evaluare finală	157
<i>Text suport: La despărțire, după Călin Gruia.</i>	

Fișă de autoevaluare	159
Fișă de evaluare colegială	160

Tabloul Competențelor generale și al competențelor Specifice. Clasa a IV-a

1. Receptarea de mesaje orale în diverse contexte de comunicare;

- 1.1. Realizarea de deducții simple pe baza audierii unui text literar sau informativ accesibil;
- 1.2. Deducerea sensului unui cuvânt prin raportare la mesajul audiat în contexte de comunicare previzibile;
- 1.3. Sesizarea abaterilor din mesajele audiate în vederea corectării acestora;
- 1.4. Manifestarea atenției față de diverse tipuri de mesaje în contexte previzibile;
- 1.5. Manifestarea interesului pentru receptarea mesajului oral indiferent de perturbările de canal.

2. Exprimarea de mesaje orale în diverse situații de comunicare;

- 2.1. Descrierea unui personaj dintr-o carte/dintr-un film/a unui personaj imaginar urmărind un set de repere;
- 2.2. Relatarea unei întâmplări imaginate pe baza unor întrebări de sprijin;
- 2.3. Prezentarea ordonată logic și cronologic a unui proiect/a unei activități derulate în școală sau extrașcolar;
- 2.4. Inițierea și menținerea unei interacțiuni în vederea rezolvării de probleme individuale sau de grup;
- 2.5. Manifestarea interesului pentru participarea la interacțiuni orale.

3. Receptarea de mesaje scrise în diverse contexte de comunicare;

- 3.1. Formularea de concluzii simple pe baza lecturii textelor informative sau literare;
- 3.2. Asocierea elementelor descoperite în textul citit cu experiențe proprii;
- 3.3. Extragerea dintr-un text a unor elemente semnificative pentru a susține o opinie referitoare la mesajul citit;
- 3.4. Evaluarea elementelor textuale care conduc la înțelegerea de profunzime în cadrul lecturii;
- 3.5. Sesizarea abaterilor din textele citite în vederea corectării acestora;
- 3.6. Manifestarea interesului pentru lectura literară și de informare.

4. Redactarea de mesaje în diverse situații de comunicare.

- 4.1. Recunoașterea și remedierea greșelilor de ortografie și de punctuație în redactarea de text;
- 4.2. Redactarea unor texte funcționale scurte pe suport de hârtie sau digital;
- 4.3. Redactarea unei descrieri tip portret pe baza unui plan simplu;
- 4.4. Povestirea pe scurt a unei secvențe dintr-o poveste/dintr-un film/desen animat/a unei activități/a unei întâmplări imaginate/trăite;
- 4.5. Manifestarea interesului pentru scrierea creativă și pentru redactarea de texte informative și funcționale.

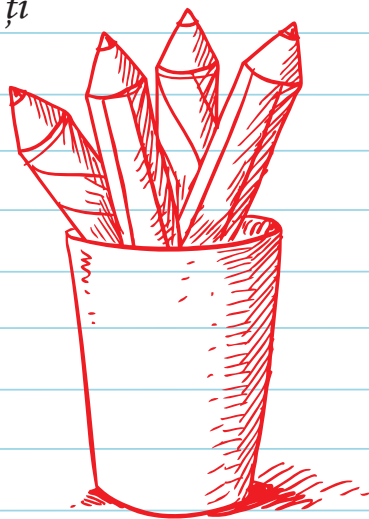
Dragi elevi, bun venit în clasa a IV-a!

Bine ați venit în Împărăția lecturilor!

Haideți să completăm împreună un **jurnal de lectură**.

Poate ați auzit de el din clasele anterioare, dar iată propunerea noastră pentru anul acesta.

1. Alege cel mai frumos caiet sau dosar cu coli colorate.
2. Realizează o pagină de titlu pe care nu uita să îți scrii numele.
3. Adaugă apoi lista lecturilor recomandate de învățător.
4. Vei adăuga apoi, pe rând, fișele lecturilor citite.
5. Stabilește împreună cu profesorul și colegii tăi o fișă orientativă pentru lecturi. Nu uita că această fișă trebuie să conțină datele de identificare ale operei, personaje preferate, emoții sau dorințe pe care ți le-a trezit lectura citită, expresii sau sfaturi de reținut.
6. Poți adăuga întotdeauna desene sugestive, picturi, colaje, organizatori, grafice etc.

**PROIECT:
Jurnalul clasei noastre**

Vă propunem să confecționați o CARTE URIAȘĂ în care să prezentați evenimentele la care ați participat, fotografiile, desene, rezultate deosebite la concursuri, creații realizate în echipă, activități extrașcolare etc.

Vă veți grupa în echipe, împărțindu-vă sarcinile de lucru:

- Redactarea textelor;
- Realizarea desenelor;
- Copertarea și legarea filelor.

La începutul următorului an școlar, reveniți în clasa voastră și prezentați **CARTEA** elevilor care tocmai încep clasa pregătitoare.

unitatea 1

Cartea cu visuri

CONȚINUTURI:

- Cuvântul
- Sensul cuvintelor
- Vorbirea eficientă
- Substantivul - reactualizare
- Scrierea unui text creativ după un șir de ilustrații
- Semnele de punctuație
- Despărțirea în silabe
- Sunetul. Litera
- Vocale. Consoane
- Dialogul
- Adjectivul - reactualizare

Întâia zi de școală

de Edmondo de Amicis

Azi e întâia zi de școală. Ca un vis au trecut la țară cele trei luni de vacanță! Mama m-a dus azi-dimineață la școala Baretti, ca să mă înscrie în clasa a III-a primară. Pe toate ulițele **mișunau** copii. Cele două librării erau pline de părinți, care cumpărau: ghiozdane, caiete, **condeie**, și în afara școlii se grămădise atâta lume, încât portarul și polițistul abia puteau să mențină ordinea la poartă. Pe când stăteam lângă poartă, am simțit că-mi pune cineva mâna pe umăr; era profesorul meu din clasa a III-a, cel cu părul roșu și zbârlit, vesel, ca de obicei.

El îmi spuse:

— Prin urmare, Enrico, iată-ne despărțiți pentru totdeauna!

Lucrul acesta îl știam și eu, dar cuvintele lui tot m-au întristat.

Am pătruns cu greu prin școală prin mulțimea de domni, doamne, **meșteșugari**, **ofițeri**, bunici, servitoare, fiecare cu câte un copil de mână. Am revăzut cu plăcere sala cea mare de la etajul de jos, cu ușile celor șapte clase, unde-mi petrecusem cei dintâi trei ani de școală.

Era **aglomeratie**. Învățătoarele treceau în sus și în jos, încercând să îndrume copiii la clasele la care fuseseră repartizați.

La primul etaj, erau copilași din clasa I, care nu voiau să intre în clasă și se **opinteau** ca niște măgăruși. Unii fugeau, alții, văzând pe părinții lor că pleacă, începeau să plângă, și aceștia erau siliți să se înapoieze, ca să-i mângâie sau să-i ia acasă. Frățiorul meu era înscris în clasa profesoarei Delcati, iar eu fusesem repartizat în clasa profesorului Perboni. Eram bucuros să îmi revăd colegii, toți păreau mai mari și mai voinici, dar și emoționați.

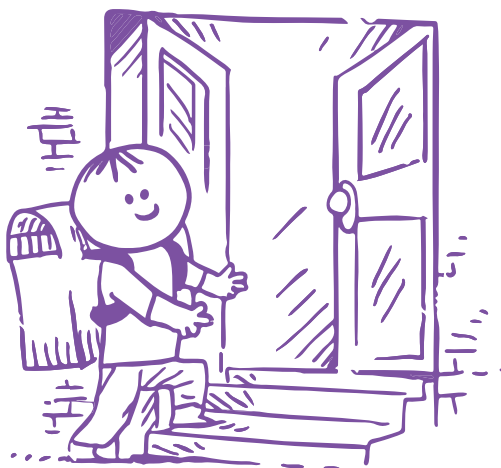
Îmi aminteam cu drag de învățătorul meu din clasa a III-a. Ce bun era și ce micuț! Părea că este un școlar de-ai noștri! El mereu râdea cu noi. Ce rău îmi pare că nu-l mai văd aici cu părul lui roșu și zbârlit! Profesorul de acum e înalt și n-are barbă, părul îi e cărunt și lung, are o dungă adâncă pe frunte. Glasul îi e gros, **se uită țintă** la noi ca și cum ar vrea să ne ghicească gândurile. Nu râde niciodată! Eu îmi ziceam în mine: „Asta e abia ziua dintâi, mai sunt încă nouă luni! Ce de muncă! Câte examene la sfârșitul lunilor! Ce de osteneală!”

Eram așa de bucuros că am regăsit-o pe mama la ușa școlii, căci simțeam nevoia de a mă arunca în brațele ei. Ea mi-a zis:

— N-ai grijă, Enrico, o să învățăm împreună!

M-am întors acasă cu inima bună. Dar tot mă gândeam la domnul meu învățător, care ne zâmbea așa de blând și vesel.

A doua zi de dimineață mi-am dat seama că îmi place și învățătorul nostru de acum. Pe când intram în clasă, unde el se

și afla pe catedră, școlari de-ai lui, de acum un an, trecând pe la ușa clasei noastre, se opreau puțin, ca să-l salute.

— Bună ziua, domnule Perboni!

Unii chiar intrau, îi strângeau mâna și fugeau repede. Se vede că ei îl iubesc și că s-ar întoarce bucuroși la dânsul.

El le răspundea:

— Bună ziua!

Strângea mâinile ce i se întindeau, dar nu se uita la nimeni, și rămânea serios după fiecare salutare; dunga de pe frunte i se adâncea și mai tare; sta întors spre fereastră, uitându-se la acoperișul casei din față; în loc de a se bucura de acele saluturi, părea că se simte mâhnit. După aceea se uita cu băgare de seamă la fiecare din noi.

Învățătorul coborî apoi de la catedră și ne dictă plimbându-se printre bănci. Văzând pe un copil roșu la față și cu chipul plin de bubulițe, încetă îndată de a mai dicta, se opri, apucă obrazul băiatului cu mâinile, îl privi adânc, îl întrebă ce are și-i pipăi fruntea, ca să vadă dacă arde.

În timpul acesta, un băiat, care stătea la spatele lui, se ridică și începu să se strâmbe la el. Învățătorul se întoarse fără de veste, băiatul se opri repede și-și plecă ușor capul, așteptându-și pedeapsa. Domnul învățător îi puse o mână pe cap și îi zise numai atât:

— Să nu mai faci așa!

Apoi începu să dicteze în continuare. Când sfârși din dictat, se uită câțva timp la noi fără a vorbi și apoi ne zise încetinel cu glasul lui cel gros, dar blând:

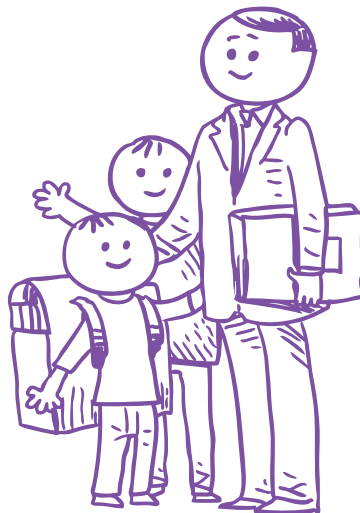
— Ascultați, copiii! O să petrecem un an împreună, să ne străduim să-l petrecem bine. Învățați să fiți buni! Eu n-am familie! Voi sunteți familia mea! Acum un an trăia încă biata mea mamă: a murit și ea. Am rămas singur! Vă am numai pe voi pe lumea aceasta. Nu mai am altă dragoste, alt gând, decât al vostru. Fiți voi copiii mei! Eu vă iubesc; iubiți-mă și voi pe mine! N-aș dori să mă văd **silit** ca să pedepsesc nici măcar pe unul din voi. Arătați-mi că sunteți băieți de inimă. Școala noastră o să fie o familie; voi să fiți mângâierea și **fala** mea. Nu vă cer să-mi făgăduiți acestea prin vorbe; sunt sigur că în inima voastră fiecare din voi a și răspuns „da”; de aceea vă și mulțumesc!

Tocmai atunci se auzi sunetul clopoțelului ce anunța sfârșitul orei. Ieșirăm cu toții în liniște. Băiatul care se strâmbase la spatele învățătorului se apropie de el și îi zise cu sfială:

— Iertați-mă, domnule învățător!

Învățătorul îl sărută pe frunte și-i răspunse:

— Ești iertat, fiul meu!

a mișuna: a umbla de colo (până) colo, a forfoti

condei: toc de scris

meșteșugar: meseriaș, persoană care practică un meșteșug (o meserie)

ofițer: persoană cu grad militar

aglomerație: îmbulzeală, îngrămădire de oameni

a se opinti: a face un efort pentru a împinge, a-și încorda puterile, a se opune

a se uita țintă: a se uita fix

silit: obligat

fală: mândrie

Cartea cu visuri - LECȚIA 1

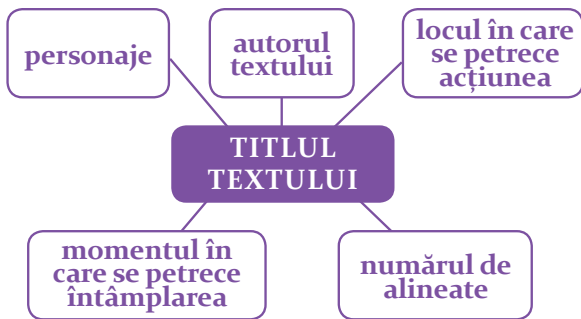
- Care este titlul textului? Dar autorul?
- Când se petrece întâmplarea?
- Cine l-a încurajat pe Enrico?
- Cum arată noul său profesor?
- Ce s-a întâmplat în prima zi de școală?

1. Citește:

- enunțurile care îl înfățișează pe învățătorul din clasa a II-a;
- fragmentul în care învățătorul Perboni li se adresează copiilor.

2. Realizează și completează pe caiet o hartă a textului asemănătoare celei date.

3. Scrie cuvinte:

- cu *înțeles asemănător* pentru:
 - meșteșugar, aglomerație, a mișuna
- cu *înțeles opus* pentru:
 - a vorbi, niciodată, vesel

4. Transcrie din serie doar cuvintele cu înțeles asemănător celui inițial.

renume = faimă, reputație, măhnire, celebritate
silit = obligat, obraz, nevoit, forțat

5. Există și cuvinte cu aceeași formă, dar înțeles diferit. Alcătuieste enunțuri în care cuvintele *mână*, *copii*, *vară*, *lună* să aibă înțelesuri diferite.

Cuvântul. Sensul cuvintelor

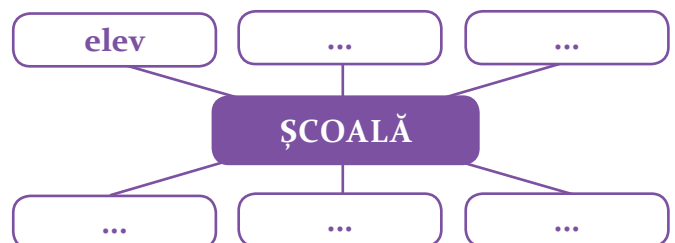
Cuvântul este elementul de bază al comunicării. Orice cuvânt are: *o formă* (sunete/litere din care este alcătuit și care sunt așezate într-o anumită ordine) și *un înțeles* (un sens). Unele cuvinte au formă diferită și înțeles asemănător. Exemplu: școlar = elev
 Alte cuvinte au formă diferită și înțeles opus. Exemplu: harnic ≠ leneș

6. Formulează enunțuri prin care să ceri informații despre situațiile prezentate:

7. Asociază cuvântului dat alți termeni ce aparțin aceluiași domeniu, urmând exemplul:

Vorbirea eficientă

- Vorbim pe rând, permițând partenerului de dialog să-și exprime părerea.
- Mesajul trebuie formulat clar, corect și concis.
- Când vorbesc cu cineva, privesc ascultătorul sau vorbitorul.
- În comunicare pot folosi gesturi sau mimică.
- Nu ne abatem de la subiectul conversației.

BU îți amintește

BU și STEAM

Atunci când dorești să afli sensul unui anumit cuvânt, caută-l în *Dicționarul explicativ al limbii române* (DEX), disponibil și pe internet la adresa <https://dexonline.ro>. Caută în DEX cuvântul *carte* și descoperă-i multitudinea de înțelesuri. Formulează propoziții cu trei dintre acestea.

Substantivul este partea de vorbire care denumește ființe, lucruri, fenomene ale naturii.

Este de două feluri:

- substantiv comun (carte, școală);
- substantiv propriu (Enrico, Perboni).

Substantivul poate fi la numărul singular sau la numărul plural. Are trei genuri: feminin, masculin, neutru.

BU îți amintește

1. Subliniază substantivele din enunțul:
Trăia odată un împărat, pe vârful unui munte, într-o cetate cu două turnuri.

Ai găsit substantive.

2. Analizează următoarele substantive, precizând felul, genul și numărul lor:
împărat povești cetate

3. Care sunt ultimele trei cărți citite de tine? Notează titlurile și autorii acestora.

Scrierea unui text după un șir de ilustrații

1. După imaginile de mai jos, scrie un text cu titlul „Prima zi de școală”.

TE POȚI AJUTA și de următoarele întrebări:

- a) Când se petrece întâmplarea?
- b) Cine participă la întâmplare?
- c) Ce le dă doamna învățătoare copiilor?
- d) Cine îl așteaptă pe băiat la întoarcerea acasă?
- e) Ce sentimente a trăit băiatul în acea zi?

TE POȚI APRECIA ȘI SINGUR!

Criterii:

- Textul are titlul potrivit.
- Are introducere, cuprins și încheiere.
- Conține răspunsurile la întrebările date.
- Este așezat corect în pagină.
- Este scris corect și îngrijit.

DA NU

☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐

Mi s-a terminat caietul

de Mircea Sântimbreanu

Ia te uită! S-a terminat... și doar alaltăieri l-am cumpărat?!

Uimirea băiețelului din clasa a IV-a era neprefăcută. Nu avem de-a face cu unul din aceia care pitesc caietul în ghiozdan și zic cu nevinovăție:

— Mi s-a terminat caietul, domnule învățător. N-am putut scrie tema. N-am avut pe ce...

Caietul cu pricina se isprăvise, cu adevărat! Ciudat însă: s-a împușinat – ce zic eu? – s-a topit, da, acesta era cuvântul potrivit, s-a topit ca o zăpadă sub razele soarelui. Nu mai rămăsese din el decât o pojghiță de caiet, la umbra celor două coperti... Toate celelalte file și-au luat zborul, smulse parcă de un vânt ciudat... La ceilalți copii foile caietului nu zboară, nu mor, nu se topesc văzând cu ochii. Atunci ce s-a întâmplat cu acest caiet? Ce rău ascuns i-a împușinat foile? Trebuia dezlegat acest mister! Cu orice preț. Dacă e o **molimă** necunoscută până acum, și ea se întinde și **molipsește** toate caietele din clasa a IV-a, din toată școala, din toate școlile?

Așa mă frământam într-una din zilele trecute, martor fiind la exclamația băiatului.

Caietul se terminase, nu încăpea îndoială. Mă uitam la copertile uscate, ca niște aripi jumulite, fără puteri...

Și, în timp ce căutam să dezleg misterul, auzii chiar lângă mine un clinchet de bicicletă. Am tresărit.

— Cine a intrat cu bicicleta în clasă?

— Eu.

Vorbea o foaie de caiet. Ciudat! O foaie cu pătrățele, exact ca cele din caietul ce-l aveam în mână.

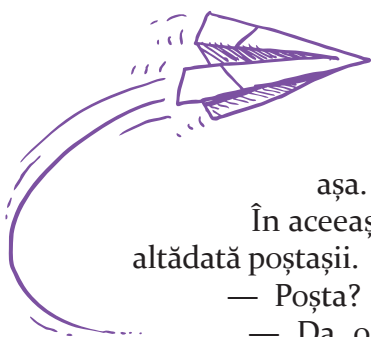
— Mă plimb de alaltăieri, continuă foaia. Și nu sunt singura, căci n-am plecat la o plimbare oarecare, ci într-o adevărată cursă de cicliști. Sunt însă singura care am mai rămas pe drum. Poate pentru că roata din față e nițel în „opt” și n-am nici șa. A uitat băiețașul să mi-l deseneze. Dar nu-i nimic... Noi, foile de hârtie, putem pedala și așa. Priviți, am încălecat pe-o roată și v-am spus povestea toată...

„Așadar, molima caietului a fost pasiunea pentru desen a stăpânului”, îmi ziceam, încercând să-mi dau seama cam câte biciclete o fi trimis în turul clasei **ciclistul** nostru când, deodată, un **zbârnâit** ce cobora și se îngroșa îmi îndrepta cercetările în altă direcție. Spre tavan. Era un avion.

— Ciudat! am exclamat. Aterizezi pe un caiet?!

— De aici am plecat, aici mă întorc. Acesta e **aerodromul** meu obișnuit. Priviți ce aripi am, ce **fuzelaj**, ce coadă... Vă place zborul meu lin, elegant? Dar câtă străduință a trebuit din partea constructorului, nu mă întrebați!? Câte modele și câte zboruri de încercare! [...] Aproape că i s-a terminat caietul. Dar mi se pare că vă deranjez cu zbârnâitul meu. Văd că sunteți îngândurat...

— Da. Fac o socoteală, am răspuns. Caietul a avut alaltăieri 50 de file. Cinci-șase biciclete, cinci-șase aeromodele fac cel mult o **duzină** de foi... în vânt, ca să zic așa. Dar unde or fi pierit celelalte?

În aceeași clipă, cineva suna din corn, așa cum sunau altădată poștașii.

— Poșta?

— Da, o poștă demodată. Sunt un bilețel care își caută adresa. Am plecat din caiet „F. F. urgent”, conținând câteva rândulețe, dar m-am împotmolit. Am ajuns la un punct mort. Catedră îi zice.

„Iată, deci, cum se împarte vina”, cugetăm, continuând să adun în minte filele descoperite, pentru a ajunge la... scădere. Dar rezultatul nu era cel din... caiet. Mai aveam și alte foi lipsă la apel. Cum și unde or fi pierit?

— Aici! Aici! Aici!

Vocile veneau din coșul de hârtie.

— Ce-i cu voi acolo? Sunteți tefere, după câte văd. N-ați avut niciun accident... Nici de bicicletă, nici de avion, nici...

— Da. Noi avem niște cusururi mult mai mici.

— Și atunci de ce sunteți la coș?

— O, acesta nu e cusurul nostru. E al stăpânului nostru. E nervos. Cum se ivește o mică, o neînsemnată greșală – și din grabă face asemenea nenumărate greșeli – ne rupe. Rupe la fiecare temă cinci-șase foi. Priviți... trebuia să scrie cuvântul „exista”. Pe prima foaie a scris „ezisia”, pe a doua „eczisla”, apoi „ecgzisla”, apoi „esiesta”. De abia pe urmă s-a gândit... să se gândească mai bine.

Ajunsesem la capăt. Dădusem aproape de urma întregului caiet. Acum mă dumiriseam. Mai lipseau doar două foi. Întârziau să se ivească, și tocmai mă gândeam, oarecum plictisit de toată povestea, să întrerup cercetările, când am auzit o voce:

— Ei, ce faci? De ce stai?

— Aștept încă trei foi. Nu ies la socoteală...

— Cum de nu? Noi suntem.

— Bine, dar voi sunteți albe, nepătate, neîndoite! De ce nu sunteți în caiet?

— Pentru că ne-am desprins singure. Așa se întâmplă întotdeauna într-un caiet cu file rupte. Unele se desprind de la sine.

— Și ce să fac cu voi? Să vă așez la loc, în caiet?

— A, nu, răspunseră într-un glas cele trei foi. Folosiți-ne dumneavoastră. Scrieți despre **năravul** acestor școlari! Caietul acesta s-a terminat tot. Măcar să se termine cu folos... să nu se mai întâmple.

Cele trei foi aveau dreptate. M-am așternut pe scris. Acum povestea este gata...

molimă: boală, epidemie

a molipsi: a infecta

ciclist: sportiv care umblă cu bicicleta

zbârnâit: șuierat, zgomot produs de vibrarea unui motor

aerodrom: teren special amenajat pentru decolarea, aterizarea și staționarea avioanelor

fuzelaj: corpul unui avion

duzină: grup de douăsprezece obiecte de același fel

nărav: cusur, deprindere rea

Cartea cu visuri - LECȚIA 2

Bifează răspunsul corect.

a) Locul unde se desfășoară întâmplarea este:

acasă; în clasă; în autobuz.

b) Personajele acțiunii sunt:

elevul; foile rupte din caiet; învățătorul.

c) Mesajul textului este:

să reciclăm hârtia;
 să construim cât mai multe avioane din hârtie;
 să îndreptăm elevii care au astfel de năravuri (de a rupe foile caietelor).

Formulați, în perechi, întrebări în legătură cu textul citit, care să înceapă cu fiecare dintre cuvintele:

Cine?

Ce?

Cum?

ÎN BAZA
TEXTULUI

Unde?

Când?

1. Scrie cuvinte cu sens asemănător pentru fiecare dintre cuvintele de mai jos:

se isprăvise, nărav, molimă, uimire, cusur, mister

2. Scrie cuvinte cu sens opus pentru fiecare dintre cuvintele de mai jos:

se topesc, ciudat, a ateriza, a se termina

3. Ce alte năravuri au elevii? Cum s-ar putea îndrepta acestea?

Exersează
cu BU

Semnele de punctuație

Intonarea propozițiilor se face în funcție de semnele de punctuație.

Punctul (.) se scrie la sfârșitul unei propoziții care comunică o informație sau o constatare.

Semnul întrebării (?) se scrie la sfârșitul unei propoziții care exprimă o întrebare.

BU îți amintește

1. Transcrie, din text, trei propoziții care să comunice o informație.

2. Găsește întrebări potrivite pentru răspunsurile date:

Elena este sora mea.

Bunicii mei locuiesc la Ploiești.

Ioanei îi place ciocolata cu alune.

A fost interesant la Muzeul Satului.

Semnul exclamării (!) se scrie la sfârșitul unei propoziții care exprimă o exclamare, o mirare, un salut etc.

3. Scrie câte un enunț care să exprime: un salut; o urare; o rugămintă; o mirare.

4. Găsește cât mai multe propoziții exclamative în textul: *Mi s-a terminat caietul*, de Mircea Sântimbreanu.

Virgula (,) se folosește pentru a separa:

- cuvântul care exprimă o strigare de restul enunțului;
- cuvintele unei enumerări.

5. Explică, oral, folosirea virgulei în enunțurile de mai jos:

— *Bine, dar voi sunteți albe, nepătate, neîndoite!*

— *Mi s-a terminat caietul, domnule învățător!*